

Gemeente Rotterdam

Onderwerp: gevraagd advies over Lokale Agenda Toegankelijkheid

Gebied Delfshaven

Bezoekadres: Looiershof 1 - 11
3024 CZ ROTTERDAM

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Internet: <http://www.rotterdam.nl/delfshaven>

Retouradres: Postbus 70012 3000 KP Rotterdam

Van: Gebiedscommissie Delfshaven

Telefoon: 010 - 267 6434

E-mail: gebiedscommissies@rotterdam.nl

Het College van Burgemeester & Wethouders

Postbus 70012

3000 KP ROTTERDAM
3 0 0 0 K P

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: BSD-GbDh-3460880/3626119

Bijlage(n):

Datum: 17 juni 2020

3626119

Geacht college,

U heeft ons op 13 mei 2020 gevraagd om advies te geven over het Lokale agenda Toegankelijkheid (LAT) met referentienummer GbDh-3460880/3626119. Welke het doel heeft om Rotterdam een toegankelijke stad te maken voor mensen met een beperking en/of een chronische ziekte. De Gebiedscommissie Delfshaven heeft dit advies in haar vergadering van 16-06-2020 vastgesteld.

Ons advies is:

U heeft ons verzocht te adviseren over de fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid binnen Delfshaven met extra aandacht voor de toegankelijkheid van Huizen van de Wijk, buitenruimte, voorzieningen voor kinderen, bewonersparticipatie en de toegankelijkheid van de dienstverlening van gemeente Rotterdam.

De Gebiedscommissie Delfshaven juicht de wens voor een toegankelijker stad van harte toe maar moet helaas uit gesprekken met ervaringsdeskundigen ook concluderen dat de huidige situatie op fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid nog veel te wensen over laat. De Gebiedscommissie wil u verzoeken meer ambitie te tonen in uw beleid voor een toegankelijker stad. In uw LAT schrijft u op pagina 47 dat "Rotterdam wil dat de buitenruimte in 2064 overal goed toegankelijk is voor iedereen", een streven dat volgens u gekoppeld is aan de kostbaarheid van het versneld uitvoeren van toegankelijkheidsrichtlijnen. Hoewel wij begrip hebben voor budgettaire overwegingen schrikken wij van de termijn van 44 jaar waarin de stad een toegankelijker buitenruimte wil realiseren. Graag zien wij dat gemeente Rotterdam hier meer ambitie op toont en deze streefdatum naar voren haalt. Daarnaast adviseren wij u ook om actief wijkgericht in gesprek te gaan met mensen met een beperking, zodat zij kunnen meedenken en meebeslissen over de gewenste verbeterpunten en prioriteiten op fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid in hun eigen wijk.

Dit advies bespreekt als eerste de toegankelijkheid van Huizen van de Wijk, vervolgens de buitenruimte, voorzieningen voor kinderen, bewonersparticipatie en de toegankelijkheid van de

dienstverlening van gemeente Rotterdam en zal daarna ook ingaan op de fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid binnen Delfshaven.

Huizen van de Wijk

Huizen van de Wijk zijn er voor iedereen en zouden daardoor even toegankelijk moeten zijn voor mensen met als mensen zonder een beperking. Er bestaat echter veel onduidelijkheid over de fysieke, sociale en informatietoegankelijkheid. Op dit moment ontbreekt goede informatie over de toegankelijkheid van de buitenruimte en route naar een Huis van de Wijk, de fysieke toegankelijkheid van een Huis van de Wijk en informatie over de sociale toegankelijkheid van de activiteiten die daar gehouden worden. Daarnaast is deze informatie ook niet vindbaar op bijvoorbeeld de website van deze locaties, aankondigingen van activiteiten of in de (gedrukte) gebiedsgids. De Gebiedscommissie Delfshaven adviseert u om de status van toegankelijkheid goed in kaart te brengen en deze informatie actief bekend te maken zodat mensen beter bekend zijn met de toegankelijkheid van de locaties en de activiteiten daar. Hiervoor kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van de richtlijnen van het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid in combinatie met deelname aan een dienst als Ongehindert of gelijkwaardige informatievoorzieningen. Het is zeer belangrijk dat de aanwezige voorzieningen of gebreken apart benoemd worden zodat mensen vooraf een inschatting kunnen maken of een locatie of activiteit voor hen geschikt is. Daarnaast verzoekt de Gebiedscommissie ook om een aanpak om de toegankelijkheid van de locaties inclusief de buitenruimte te vergroten en om een plan van aanpak op te stellen om ook activiteiten in Huizen van de Wijk even toegankelijk te maken voor zowel mensen met als mensen zonder beperking.

Buitenruimte

In Delfshaven laat de toegankelijkheid van de buitenruimte nog veel te wensen over. Voorbeelden hiervan zijn onder meer:

- te smalle trottoirs;
- scheefliggende stoeptegels op stoepen;
- obstakels op trottoirs;
- laaghangende verkeers- en informatieborden;
- te krappe, steile of scheve op- en afritshellingen die op veel plekken ook niet recht tegenover elkaar liggen;
- ontbrekende of slecht hoorbare rateltickers;
- ontbreken van geleide- en gidslijnen en ontbreken van waarschuwingsmarkeringen.

In de LAT schrijft u op pagina 47 dat alle onderhouds- en inrichtingsplannen al sinds 2014 moeten voldoen aan toegankelijkheidsrichtlijnen. De Gebiedscommissie verzoekt u extra alert te zijn op toegankelijkheid in de uitvoering van deze plannen en om te controleren of de gehanteerde criteria nog voldoen. Ook verzoeken wij u om de status van toegankelijkheid te inventariseren en verbeterplannen op te stellen waarbij buitenruimte in en rondom winkelstraten, ov-voorzieningen, speeltuinen, Huizen van de Wijk, parken, sportlocaties, scholen en voorzieningen voor ouderen een goed startpunt zouden zijn.

Daarnaast willen wij ook aandacht vragen voor de volgende punten:

- Naast traditionele verkeersborden staan er ook tekstuele informatie- en waarschuwingsborden in de buitenruimte die niet altijd voor iedereen toegankelijk zijn. Hiervoor zou bijvoorbeeld ook aan pictogramborden gedacht kunnen worden, maar het is gelijktijdig ook belangrijk om op zoek te gaan naar middelen die geschikt zijn voor mensen met een visuele beperking.

- Als mensen gebruik maken van een scootmobiel is het belangrijk dat zij deze ook goed kunnen parkeren. Het is van belang dat er voldoende scootmobielstallingen in de directe omgeving van de woningen van gebruikers zijn. De Gebiedscommissie is daarom erg benieuwd naar het plan van aanpak en subsidieregeling voor scootmobielstallingen waar u op pagina 53 naar refereert.
- Vanwege drukte op zebrapaden willen wij u verzoeken in toegankelijkheidscriteria op te nemen dat de op- en afritthellingen van het trottoir naar een zebrapad gelijk zijn aan de afmeting van het zebrapad.
- De Gebiedscommissie wil benadrukken dat ontbrekende of slecht hoorbare rateltickers, ontbreken van geleide- en gidslijnen en ontbreken van waarschuwingsmarkeringen en laaghangende verkeers- en informatieborden niet alleen een ontoegankelijke buitenruimte veroorzaken, maar ook een gevaar vormen voor mensen met een visuele beperking. Het is raadzaam om deze zaken snel op te pakken. Bovendien hebben wij tijdens een schouw hebben geconstateerd dat het hier lang niet altijd goed mee gesteld is in Delfshaven.

Voorzieningen voor kinderen

Speeltuinen

De Gebiedscommissie concludeert op basis van gesprekken met ouders van kinderen met een beperking en bezoek aan speeltuinen in Delfshaven dat deze slecht toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking. Het is belangrijk dat kinderen met en zonder een beperking samen kunnen spelen. Hiervoor is het noodzakelijk dat de buitenruimte zowel op als rond de speeltuin toegankelijk is en dat er ook toegankelijke speeltoestellen zijn. Op pagina 48 schrijft u dat er een eerste sessie met de Speeltuinbende is geweest. Wij zouden u willen verzoeken om op een zelfde wijze speeltuinen in Delfshaven te testen en een plan van aanpak te maken. Tevens willen wij u verzoeken om hiervoor ook op wijkniveau participatie te organiseren met kinderen en hun ouders, om samen met hen te kijken hoe speeltuinen in de wijk toegankelijk gemaakt kunnen worden. Wij vinden het belangrijk dat ieder kind in de eigen omgeving kan spelen en willen u verzoeken om:

- bij periodieke vernieuwingen van speeltuinen toegankelijkheid van de buitenruimte en aanwezigheid van toegankelijke speeltoestellen in de plannen te waarborgen;
- de toegankelijkheid van bestaande openbare speeltuinen en de aangrenzende openbare ruimte te inventariseren en direct in kaart te brengen bij welke speeltuinen met kleine aanpassingen grote toegankelijkheidswinst behaald kan worden;\
- speeltuinen waar toegankelijkheid met kleine aanpassingen gerealiseerd kan worden versneld aan te pakken;
- waar de periodieke vernieuwing van speeltuinen nog lang op zich laten wachten en waar met kleine aanpassingen ook geen toegankelijkheid gecreëerd kan worden, over te gaan op vroegtijdige vernieuwingen;
- wij willen graag dat u in gesprek gaat met speeltuinverenigingen en bekijkt hoe hun speeltuinen toegankelijker gemaakt kunnen worden;
- daarnaast zou de mogelijkheid om buiten te kunnen spelen mooi aansluiten bij de door u op pagina 34 geformuleerde ambitie dat in 2030 “elke Rotterdammer op zijn eigen niveau, manier en moment met plezier kan bewegen”.

Activiteiten in de wijk

Zoals eerder ook bij de paragraaf Huizen van de Wijk is geadviseerd, is het ook voor de toegankelijkheid van activiteiten voor kinderen belangrijk dat er duidelijke informatie vindbaar is voor de mate van toegankelijk van de locatie en over de mate van toegankelijkheid van de

activiteit. Hetzelfde geldt voor de activiteiten bij sport- en cultuurverenigingen, speeltuinen, de bibliotheek, de kinderboerderij en buurthuizen. Het is wenselijk dat deze informatie op een centrale plek gevonden kan worden. De gemeente Rotterdam zou een faciliterende rol op zich kunnen nemen om organisatoren van activiteiten te ondersteunen bij informatievoorziening, ten aanzien van wat een toegankelijke activiteit kan zijn en hoe deze vormgegeven kan worden.

School

Het is de Gebiedscommissie niet bekend hoeveel kinderen met een beperking of chronische ziekte naar een reguliere school in de buurt gaan. Uit gesprekken met ouders met kinderen met een beperking of chronische ziekte bleek dat zij, ondanks bekendheid met PPO Rotterdam en pogingen tot aanmelding op een reguliere school, hun kinderen daar niet heen konden gaan. Op pagina 41 verwijst u naar het Masterplan Onderwijs "Bouwen aan de Toekomst" en schrijft u dat gemeente Rotterdam streeft naar inclusief onderwijs en dat 99% van de kinderen in zijn eigen wijk naar de basisschool kan. De Gebiedscommissie hoopt dat het u het lukt om dit te realiseren en zou graag geïnformeerd willen worden over de status van dit doel.

Bewonersparticipatie

De Gebiedscommissie vindt het belangrijk dat iedereen betrokken kan zijn, geïnformeerd kan worden en kan meedenken tijdens bewonersparticipatie en -bijeenkomsten. Hier moet echter wel rekening gehouden worden met de toegankelijkheid van de locatie, evenals als de toegankelijkheid van de bijeenkomst zelf. Daarom zal door de organisator extra rekening gehouden moeten worden met de volgende punten:

- toegankelijkheid van de locatie op basistoegankelijkheidscriteria, zoals de richtlijnen van Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid of iets gelijkwaardigs;
- de mate van toegankelijkheid ook duidelijk vermelden in de uitnodiging;
- duidelijk aangeven in de uitnodiging of extra faciliteiten zoals een (mobiele) ringleiding, schrijftolk of gebarentolk door gemeente geregeld kan worden indien een deelnemer aan bewonersparticipatie of een -bijeenkomst deze nodig heeft om mee te kunnen doen;
- op dit moment is het niet mogelijk om bij gemeente Rotterdam beroep te doen op faciliteiten als een schrijf- of gebarentolk voor een bewonersbijeenkomst of bijvoorbeeld een (gebieds)commissievergadering. Het is wenselijk dat daar indien gewenst beroep op kan worden gedaan en dat er centraal een samenwerking wordt aangegaan met tolken waardoor hun beschikbaarheid en toegankelijkheid daadwerkelijk gefaciliteerd wordt.

Toegankelijkheid van dienstverlening

In meerdere gesprekken met mensen met een beperking kwam naar voren dat bejegening bij de gemeentelijke dienstverlening beter kan. Dit zou gerealiseerd kunnen worden via scholing om ambtenaren bewust te maken van wijze van bejegening en in de bewustwording dat beperkingen niet altijd zichtbaar zijn. Op pagina 13 schrijft u dat Rotterdam Onbeperkt vanaf 2020 workshops organiseert voor bewustwording van medewerkers van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling. De Gebiedscommissie hoopt dat deze bijscholing ook beschikbaar is voor ambtenaren van cluster Dienstverlening in een publieksfunctie, maar ook ambtenaren van cluster Werk en Inkomen en cluster Stadsontwikkeling, als ook cluster Stadsbeheer.

De publiekslocatie in Delfshaven, op Looiershof 1, huisvest de Stadswinkel evenals de Vraagwijzer. Op de informatiepagina's van gemeente Rotterdam over de locaties staat geen informatie over de mate van toegankelijkheid van het gebouw en de omgeving. Het is ons bekend dat de Vliegende Brigade thuis kan komen bij wie niet naar de locatie kan komen. Men kan door goede informatievoorziening over de mate van toegankelijkheid zelf een afweging maken of een bezoek aan de Looiershof mogelijk is.

Naast persoonlijk contact op de publiekslocatie kunnen Rotterdammers contact met de gemeente opnemen via het telefoonnummer 14010. De enige andere optie is nog per post en hoewel het belangrijk is dat dit een mogelijkheid blijft voor mensen die niet digitaal vaardig zijn, is het geen snelle manier van contact. Om mensen met bijvoorbeeld een auditieve of spraakbeperking te faciliteren zou gemeente Rotterdam kunnen kijken naar een chatfunctie.

Op pagina 25 geeft u aan dat de implementatie van eisen voor toegankelijkheid voor bepaalde vormen van digitale dienstverlening op dit moment nog niet volledig is. Gelijktijdig heeft de gemeentelijke ombudsman de afgelopen jaren meermaals aangegeven dat de service aan mensen die laaggeletterd of digibeet zijn beter kan. Het is daarom belangrijk dat de gemeente naast digitale dienstverlening gelijkwaardige andere manieren van communicatie met bewoners in stand houdt.

In het laatste deel van dit advies staat, ondanks dat deze ook al bij de eerdere onderwerpen aangestipt zijn, de drie kernthema's van de LAT centraal: fysieke, sociale en informatietoegankelijk.

Fysieke toegankelijkheid

In de vorige delen van dit advies kwamen gebreken in de fysieke toegankelijkheid keer op keer terug. De Gebiedscommissie ziet graag een integrale aanpak om dit in Delfshaven te verbeteren, waarbij actieve participatie mogelijk is voor mensen met een beperking. Op pagina 47 schrijft u over het concept van de plusroute en de eerste realisatie daarvan in Overschie. In Delfshaven is het ook wenselijk naast algehele verbetering van buitenruimte ook versneld toegankelijke routes te creëren langs locaties met een maatschappelijke functie, zoals de buitenruimte in en rondom winkelstraten, ov-voorzieningen, speeltuinen, Huizen van de Wijk, parken, sportlocaties, scholen en voorzieningen voor ouderen en plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten zoals culturele instellingen en horecagebieden. Daarnaast zou de gemeente ook een faciliterende rol op zich kunnen nemen om ervoor te zorgen dat locaties zelf ook toegankelijk zijn en dat dit wordt getoetst aan de hand van standaarden zoals het Nederlands Keurmerk voor Toegankelijkheid of iets gelijkwaardigs en dat deze informatie openbaar toegankelijk is voor bezoekers.

Sociale toegankelijkheid

Op pagina 76 staat vermeld dat Radar, bureau voor gelijke behandeling en tegen discriminatie in 2018 ook meldingen heeft ontvangen die te maken hadden met discriminatie op basis van beperking of chronische ziekte in Rotterdam. In de LAT-paragraaf over bewustwording op pagina's 12 tot en met 14 worden enkele activiteiten genoemd voor inwoners van Rotterdam, maar de meeste daarvan hebben betrekking tot medewerkers van de gemeente. De Gebiedscommissie ziet graag dat het aanbod van activiteiten die bewustwording vergroten uitgebreid wordt. Bewustwording kan echter ook vergroot worden door meer activiteiten die zowel toegankelijk zijn voor mensen met als mensen zonder een beperking. Voor kinderen is het belangrijk dat zij ongehinderd mee kunnen doen met leeftijdsgenootjes. Hiervoor is het noodzakelijk dat er activiteiten in de buurt zijn zoals in Huizen van de Wijk, sport en culturele verenigingen en speellocaties waar dat mogelijk is of dat zij naar een school in de buurt kunnen. Voor volwassenen is het eveneens voor sociale toegankelijkheid belangrijk dat er activiteiten zijn voor mensen met en mensen zonder een beperking. Op pagina 14 schrijft u dat er een digitale checklist is voor toegankelijke festivals en evenementen, maar er staat niet vermeld of dit ook voor een toename hiervan heeft geleid. Op veel plekken waar mensen elkaar in een sociale setting ontmoeten kan de toegankelijkheid en/of de informatievoorziening beter. Mensen met een beperking kunnen immers pas onbezorgd naar bijvoorbeeld een horecavoorziening of sportclub als ze vooraf kunnen inzien of deze toegankelijk is. Gemeente Rotterdam zou een toename kunnen faciliteren daar meer

bekendheid te geven aan culturele instellingen, sportclubs of horeca die zich inzetten voor toegankelijke activiteiten.

Informatietoegankelijkheid

In de vorige paragraaf zijn al vele punten met betrekking tot informatietoegankelijkheid genoemd. Op pagina 35 schrijft u dat er "sportverenigingen, kinderboerderijen, educatieve tuinen en speeltuinen [zijn] waar mensen met en zonder beperking vanzelfsprekend welkom zijn en samen sporten en bewegen". Het is voor sociale toegankelijkheid noodzakelijk dat mensen makkelijk kunnen vinden welke activiteiten en locaties toegankelijk zijn. Echter is er geen centrale plek waar deze informatie snel en helder vindbaar is. In eerdere paragrafen concludeerden we dat hetzelfde geldt voor de toegankelijkheid van Huizen van de Wijk, publiekslocatie Looiershof 1, buitenruimte en wijkvoorzieningen voor kinderen. De Gebiedscommissie verzoekt u om op bijvoorbeeld de gemeentewebsite een duidelijk overzicht te maken van de staat van toegankelijkheid van voorzieningen, toegankelijke activiteiten en ook manieren te vinden om deze te verspreiden in gedrukte vorm voor wie daar behoefte aan heeft.

Wij vragen u om ons advies over te nemen. Graag ontvangen wij uw reactie binnen 6 weken. Ook worden wij graag op de hoogte gehouden van verdere besluitvorming.

Met vriendelijke groet,
namens Gebiedscommissie Delfshaven

Arjen Baas
Wijkmanager

Annedebora van Kooij
Lid gebiedscommissie